

Vi må forberede os på det kunstige liv

Af Lars Henriksen og Tomas Revsbech

Uanset om vi vil det eller ej, er videnskaben i gang med at udvikle kunstigt liv. Ekspertter savner en samfundsdebat om, hvor grænserne for udviklingen skal gå

Mikromaskiner sendes ind i blodårene for at nedbryde kræftceller. Kunstigt skabte bakterier producerer miljøvenlige brændselsstoffer. Intelligent liv skabt fra bunden i en petriskål.

Det er indtil videre fremtidsdrømme, men vi er godt på vej til at realisere dem. Tidligere på året kom verdens første kunstigt skabte bakterie til verden i et reagensglas i et amerikansk laboratorium, og syntetisk biologi er ved at blive et af de hurtigst voksende forskningsområder, særligt i USA.

Det kom også til udtryk, da en række af verdens førende forskere på området i sidste uge mødtes til den såkaldte Sunrise konference på Roskilde Universitetscenter. Her gik en stor del af debatten nemlig på, hvordan man styrer og kontrollerer udviklingen. Og ikke mindst hvordan man får politikerne og den almindelige befolkning involveret i den.

Flere eksperter, deriblandt Danmarks førende forsker i kunstigt liv, professor Steen Rasmussen fra Syddansk Universitet, savner en ordentlig debat mellem borgere, politikere og videnskaben om, hvilke rammer forskningen i kunstigt liv og i bredere forstand videnskaben og teknologien skal arbejde inden for, og hvor den skal bevæge sig hen.

- Det er jo dybt paradoksalt, at videnskab og teknologi ikke er mere synlig i den almindelige debat og aldrig er en del af de politiske valgkampe, når nu det betyder så meget for, hvordan vi skal indrette samfundet sundhedsmæssigt, miljømæssigt, forskningsmæssigt og på en lang række andre områder. Vi er nødt til at åbne for dette emne - og det gælder ikke mindst os forskere, der skal blive langt bedre til at formidle vores viden, siger Steen Rasmussen.

I første omgang vil han gerne have nedsat en tænketank, der skal finde en måde at få samlet alle relevante kræfter i én institution. Forskere, Det Ethiske Råd, kommunikationsfolk og alle andre interessenter.

Sammen skal de sørge for at gøre videnskab og teknologi til en naturlig del af samfundsdebatten og den politiske dagsorden, så vi alle kan følge udviklingen og være med til at beslutte, i hvilken retning den skal bevæge sig.

Sikkerhed og kontrol er to andre gode grunde til, at der skal oprettes mere faste rammer for den teknologiske udvikling.

De skræmmebilleder, der allerede er malet i medierne, har ikke meget med virkeligheden at gøre, mener én af initiativtagerne til Sunrise konferencen, professor i formel filosofi Vincent F. Hendricks fra Roskilde Universitetscenter.

Der er ingen frankenstein-monstre og masseproducerede supermennesker på vej. Men det kan der måske komme for enden af vejen, hvis ikke vi holder godt fast i etikken og selvkontrollen, mener han.

- Forskerne er godt klar over, at udviklingen af kunstigt liv kan være problematisk. For hvis de kan producere celler, der kan bruges som medicin imod malaria, kan forskningen også bruges til at skabe dødelige bakterier, der kan bruges mod mennesker. Og i det perspektiv er det problematisk, at der ingen internationale retningslinjer findes for, hvad syntetisk liv kan bruges til. Der er intet overblik over, hvilke institutter eller hvilke geografiske områder i verden, der arbejder med det, og hvor meget de arbejder med det. Derfor skulle vi og politikerne måske til at bekymre os over, hvordan vi regulerer forskningen og selve anvendelsen af kunstigt liv, både herhjemme og internationalt, siger han.

Hendricks er derfor også tilhænger af oprettelsen af et statsafhængigt agentur eller en tænketank, der kan følge udviklingen inden for videnskaben. Han understreger dog, at idéen bag tænketanken ikke er at overvåge og kontrollere, men snarere at fungere som en informationsportal, der skal oplyse borgere, forskere og beslutningstagere som eksempelvis politikere om de seneste opdagelser og nye muligheder.

Sunrise-konferencen afslørede blandt andet, at der er stor forskel fra land til land på, hvilke retningslinjer og parametre forskningen i kunstigt liv arbejder inden for og bliver målt på.

Mens amerikanerne har klare og stramme regler for, hvordan forskningen skal foregå, hvad der må forskes i, og hvilke metoder og ingredienser der bruges, har et land som Kina slet ikke noget overblik over udviklingen blandt kinesiske forskere. Arbejdet med en tænketank, der skal udstikke danske retningslinjer og formidlingsstrukturer for forskningen, er fortsat kun på idéstadiet. Og der går formentlig flere årtier, før de er flydt helt sammen med danskernes dagligdag, vurderer Steen Rasmussen.

henriksen@kristeligt-dagblad.dk

revsbech@kristeligt-dagblad.dk

Billedtekst: - Det er problematisk, at der ingen internationale retningslinjer findes for, hvad syntetisk liv kan bruges til,

siger professor i formel filosofi Vincent F . Hendricks fra Roskilde Universitetscenter. - Fotomontage: Sophie Bech.

Titel	
Stednavne	DANMARK
Emneord	POLITIK
Personer	
Virksomheder	

Alt materiale i Infomedia er omfattet af lov om ophavsret. Fotografisk, mekanisk eller anden gengivelse af materiale i Infomedia, eller dele heraf, uden tydelig kildeangivelse, er forbudt uden forudgående skriftlig aftale med Infomedia i henhold til gældende dansk lov om ophavsret. Artikler i Infomedia kan indeholde links til andre websites. Infomedia påtager sig intet ansvar for, at disse links fungerer, eller for indholdet på disse websites.